

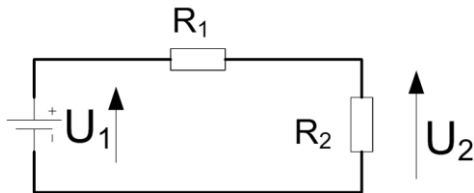
EKSAMEN

Emnekode: ITD12011	Emne: Fysikk og kjemi
Dato: 6. Mai 2016	Eksamenstid: kl.: 9:00 til kl.: 13:00
Hjelpemidler: <ul style="list-style-type: none"> • 4 sider (A4) (2 ark) med egne notater. • Ikke-kommuniserende kalkulator. • Gruppebesvarelse, som blir delt ut på eksamensdagen til de som har fått den godkjent	Faglærer: Erling Strand
Eksamensoppgaven: Oppgavesettet består av 4 sider med oppgaver og 2 sider vedlegg, totalt 6 sider. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene. <i>Oppgavesettet består av 3 oppgaver. Alle spørsmål på oppgavene skal besvares, og alle spørsmål teller likt til eksamen.</i>	
Sensurdato: 30. Mai 2016 Karakterene er tilgjengelige for studenter på studentweb senest dagen etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: http://www.hiof.no/index.php?ID=7027	

Alle utregninger må tas med i besvarelsen! Noen formler finnes i vedlegg.

Oppgave 1

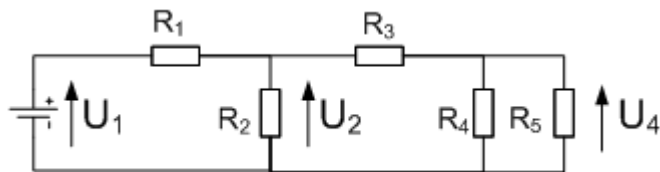
- a) Atomer kategoriseres i grunnstoffer. Hva har atomene som er samme grunnstoff til felles?
- b) Et grunnstoff kan ha flere isotoper. Hva er forskjellen mellom de forskjellige isotopene i et grunnstoff?
- c) Gitt følgende krets:

Spenningen $U_1 = 10,0 \text{ V}$, motstandene $R_1 = 50 \Omega$ og $R_2 = 200 \Omega$.

- 1) Hvor stor er strømmen I , som går igjennom motstandene?
- 2) Hvor stor er spenningen U_2 ?
- 3) Hvor stor er effekten i R_2 ?
- 4) Hvor stor energi blir utviklet i R_2 , hvis effekten er på i 1,0 minutt?
- 5) Hva blir temperaturen t_2 i R_2 , når effekten er på i 1,0 minutt? Anta at all energien er varme-energi Q . Anta videre at det brukes en motstand R_2 som veier $m = 2,0 \text{ g}$ og med en spesifikk varmekapasitet $c = 0,24 \text{ kJ/kg}\cdot\text{K}$. Temperaturen i motstanden før strømmen blir satt på er $t_1 = 20,00 \text{ }^\circ\text{C}$

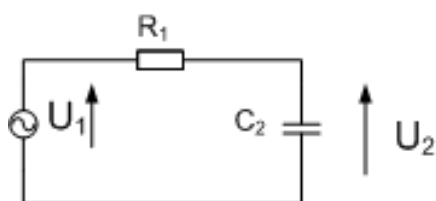
- d) Gitt følgende krets:

Spenningen $U_1 = 25,0 \text{ V}$, motstandene $R_1 = 2200 \Omega (= 2\text{K}2)$, $R_2 = 1000 \Omega$, $R_3 = 500 \Omega$, $R_4 = 2000 \Omega (= 2 \text{K}\Omega)$, $R_5 = 2500 \Omega (= 2\text{K}5)$.

- 1) Hvor stor er spenningen U_2 ?
- 2) Hvor stor er strømmen I_3 , som går igjennom motstand R_3 ?
- 3) Hvor stor er spenningen U_4 ?

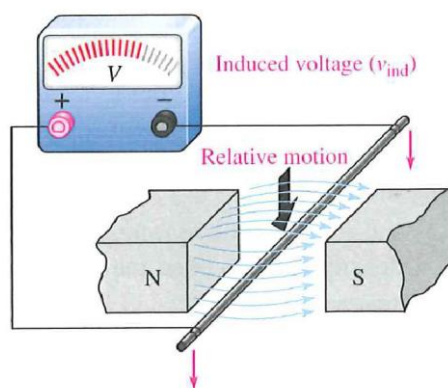
e) Gitt følgende krets:

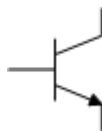
- 1) Utled uttrykket for U_2/U_1 . Under utledningen skal du innføre grensefrekvensen f_G , som skal inngå i sluttsvaret?
- 2) Hva blir uttrykket for grensefrekvensen f_G i denne kretsen? Regn også ut hva grensefrekvensen blir i denne kretsen, hvis $C_1 = 10 \text{ nF}$ og $R_2 = 5000 \Omega$. ($n=10^{-9}$)
- 3) Regn ut $20 \cdot \log_{10}(U_2/U_1)$ i figuren over, og tegn resultatet opp på et halvlogaritmisk papir. De skal minimum tegne kurven fra frekvensområdet $0,1 \cdot f_G$ til $10 \cdot f_G$. Bruk grensefrekvensen du brukte i oppgaven over. – Husk å skrive ditt studentnummer på det halvlogaritmiske papiret!

Oppgave 2

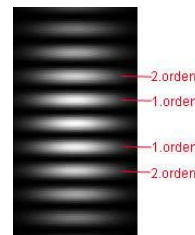
- a) Du skal forsterke et signal fra en sensor. Sensoren gir ut en spenning som varierer mellom $0,0 \text{ mV}$ og 100 mV . Utgangen fra forsterkeren skal kobles inn til en ADC, som går fra $0,0 \text{ V}$ til $5,0 \text{ V}$. Finn ut forsterkningen, og lag en kretstegning av forsterkeren. Regn også ut motstandsverdiene
- b) Du skal måle det magnetiske B-feltet ved hjelp av en Hall-effekt sensor. Beskriv hvordan en slik Hall-effekt sensor virker. I din beskrivelse bør du også nevne og beskrive Lorentz kraften.
- c) Anta at du har en ledning som beveger seg i et B-felt. Hvor stor spenning blir induisert hvis det magnetiske feltet $B = 5,0 \text{ [T]}$ og farten til ledningen er $10,0 \text{ [m/s]}$. Lengden av ledningen som beveger seg i magnetfeltet er $30,0 \text{ [cm]}$.

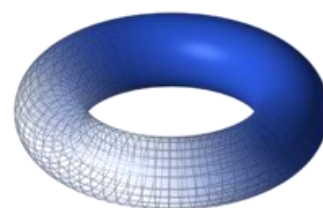
d) Beskriv hvordan en NPN transistor virker.

e) Du skal finne bølgelengden λ , på et lys. Du sender lyset gjennom et gitter, og får et interferensmønster på en skjerm som er plassert 1,0 m bak gitteret. Avstanden mellom de to lysmaksima av 1.orden er 36,0 cm. Anta at det brukes et gitter på 400 linjer/mm. Hva er bølgelengden på lyset?

f) Regn ut den magnetiske motstanden i en ringformet, rund metallkjerne. Anta at $\mu_r=500$ i metallkjernen. Selve diameteren i metallkjernen er 10 mm, og diameteren i ringen er 250 mm.

g) Anta at du vikler en ledning $N=30$ ganger rundt denne metallkjernen. Du sender en strøm på $I= 2,0$ A i denne ledningen. Hvor stort B-felt blir det i denne metallkjernen?

Oppgave 3

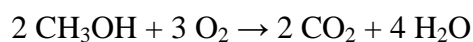
a) Hvor mange C atomer er det i et mol C?

b) Hva er formelvekten for CH_3OH (metanol)?

c) Hvor stor masse har et mol CH_3OH (metanol)?

d) Hvor stor prosentdel O (oksygen) er det i CH_3OH (metanol)?

e) Anta at metanol forbrenner. Hvor mye (hvilken masse) CO_2 blir dannet hvis 2 mol CH_3OH (metanol) forbrenner? Gå ut fra denne balanserte reaksjonslikningen:

f) Anta at du har 1,0 liter metanol som forbrenner, i henhold til reaksjonslikningen over (i forrige punkt). Tettheten til metanol er $0,791 \text{ g/cm}^3$. Hvor mye masse CO_2 blir dannet? Angi svaret i g.

g) Gi en beskrivelse av kovalent binding.

VEDLEGG

$$Q = c \cdot m \cdot \Delta t \quad \text{hvor } \Delta t = t_2 - t_1$$

$$U_{\text{ind}} = B \cdot l \cdot v$$

$$\text{Lorentz kraften: } \vec{F} = q \cdot (\vec{v} \cdot \vec{B}) + q \cdot \vec{E}$$

$$\text{Interferensformelen: } d \cdot \sin \theta_n = n \cdot \lambda$$

$$i_c = C \cdot \frac{du}{dt}$$

$$\text{Reluktans: } R_m = \mathcal{R} = \frac{l}{\mu_r \mu_0 A} \quad \text{hvor } \mu_0 = 4 \cdot \pi \cdot 10^{-7} \text{ H/m, } l \text{ er lengden, } A \text{ er arealet og } \mu_r \text{ er}$$

relativ permeabilitet

$$\text{Areal av en sirkel: } \pi \cdot r^2$$

$$\text{Omkrets av en sirkel: } 2 \cdot \pi \cdot r$$

$$\text{Magnetomotorisk spenning eller magnetomotorisk kraft: } F_m = N \cdot I$$

$$\text{Magnetisk fluks: } \phi = \frac{F_m}{R_m}$$

$$\text{Magnetisk flukstetthet: } B = \frac{\phi}{A}$$

$$N_A = 6,022 \cdot 10^{23} : \text{Avogadros tall}$$

